

պստ ամացիոս օրհար զմեր

220
52

ՀԱՅԿԱՆ ԳԼԽԱՆԱԿ	287	1	47
----------------	-----	---	----

ՀԱՅԿԱՆ ԳԼԽԱՆԱԿ	287	1	47
----------------	-----	---	----

ՀԱՅԿԱՆ ԳԼԽԱՆԱԿ 6
1101 200

ՀԱՅԿԱՆ ԳԼԽԱՆԱԿ
1101 200

13.

ლიურეანსიკაბული სნაჲლაჲ გაჲმარტლაჲული ჴორჲაჲ

სასკოლო რეფორმის უმტკივნეულოდ, სწორად განხორციელების ბედი ბუნებრივად აფიქრებს და აღელვებს ყოველ საბჭოთა ადამიანს, საბჭოთა ოჯახს, ათეულ მილიონობით ადამიანს, ოჯახების ეს მღელვარება კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის, საბჭოთა სახელმწიფოს წინაშე პასუხისმგებლობის მაღალი გრძნობის გამოხატულებაა. ვფიქრობთ, ეს უდევს საფუძვლოდ ყველა იმ კონკრეტულ მოსახერხებელსა და წინადადებებს, რომლებსაც საბჭოთა დემოკრატიზმის პრინციპის საფუძველზე, პრობლემის დადებითად გადაწყვეტის მიზნით, თავისუფლად აყენებენ პრესაში თუ საჯარო კრებებზე სხვადასხვა დარგის, პროფესიისა და ინტელექტის მუშაკები, ჩვენ აქ მხოლოდ ორ საკითხზე შევიჩრდებთ.

1. გაზეთ „პრავდის“ 25 ნომერის ნომერში გამოქვეყნებულ თავის წერილში „საჭიროა თუ არა სპეციალური სკოლები განსაკუთრებულად ნიჭიერებისათვის?“ აკადემიკოსმა მ. ლავრენტიევმა სავესებით დაზარალებულ ცნადყო ასეთი სკოლების შექმნის არა თუ მიზანშეუწონლობა, არამედ მისი უსაფუძვლობაც, მართლაც, ჩვენი მჩქეფარე, შემოქმედებელი ი. ა. ი. მგზნებარებითა და ინტელიციტის დაყოფას „ნიჭიერებად“ და „უნიჭიერებად“ არა აქვს არც ფსიქოლოგიურ-პედაგოგიური, არც საზოგადოებრივ-მორალური განმარტება. მაგრამ ამასთან შეუძლებელია უგულვებელყოფილი იქნას მოსწავლეთა ინდივიდუალური მონაცემები, შინაგანი მოწყონდება, მათი მიდრეკილებანი და მისწრაფებანი. ყოველ მოზარდში ამა თუ იმ დარგისადმი განსაკუთრებული მიდრეკილება კი სწო-

რედ საშუალო ასაკში ჩნდება. მისი შემდგომში სწორი მიმართულებით ზრდა - განვითარება დიდად არის დამოკიდებული იმაზე, თუ როგორი გასაქანი მიეცემა იმ მიდრეკილებას. იმ შინაგან ხმას, რომელიც ახალგაზრდას ზოგჯერ ასე ძლიერად და დამატყვევებლად ეუფლება. დასამალი არ არის, რომ, სამწუხაროდ, ჩვენი მასობრივი სკოლების დღევანდელმა პრობებმა თითქმის შთანთქმა მოზარდის ინდივიდუალური ბუნება. ერთგვარი საყოველთაოობის ხასიათი მიიღო აბიტიურიეტების შემოღებთან გასაუბრების ასეთმა ეპიზოდმა:

— სად აპირებს თქვენი შვილი შესვლას, რომელ უმაღლეს სასწავლებელში, რომელ დარგზე?

— სულ ერთია, ოღონდ მოეწყობოდეს. ამის შედეგია, რომ ზოგჯერ უმაღლესი სასწავლებლის ამა თუ იმ დარგზე, სხვადასხვა გზით, სრულიად შეუფერებელი ადამიანები ხვდებიან. მაშინ როდესაც ამ დარგისათვის თითქმის დაუადლებითვე გაჩენილი ირიყებიან მისგან. აქედან — კადრების სპეციალიზაციის დაბალი დონე, წუნი და ზიანი. დადგა დრო გადაკრით მოეღოს ბოლო „სტუდენტთა, ოღონდ მოეწყობოდეს“ მანერ განწყობილებას. სად არის გამოსავალი?

ჩვენი აზრით, ამ ასპექტში ყოველმხრივი მხარდაჭერის ღირსია სწავლების მეორე ეტაპზე. განსაკუთრებით მუშა ან სოფლის ახალგაზრდობისა და საწარმოო სწავლების ზოგადსაგანმანათლებლო შრომის პოლიტექნიკურ საშუალო სკოლებში დღევანდელი სწავლების იდეა, რაც სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა სბჭოს თეზისების გამოქვეყნების შემდეგ წამოყენებულ და დასა-

ბუთებულ იქნა რსდსრ პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის ციკე-პრეზიდენტის ნ. გონჩაროვისა და აკადემიის პრეზიდენტის წერის ა. ლონტიევის მიერ „პრავდის“ ამა წლის 21 ნომერის ნომერში დაბეჭდილ საინტერესო სტატიაში „მოვანდნით სწავლების დიფერენცირება საშუალო განათლების მეორე ეტაპზე“. წერილის ავტორები სახალხო მეურნეობის გაზრდილი მოთხოვნებისა და მოსწავლეთა ინდივიდუალური ინტერესების სწორად გათვალისწინების საფუძველზე სავსებით მიზანშეწონილად თვლიან საშუალო განათლების მეორე ეტაპზე სკოლებში შეიქმნას მრავალკომპლექტური კლასები სხვადასხვა ანხრით: ფიზიკურ-ტექნიკური, ქიმიურ-ტექნოლოგიური, საბუნებისმეტყველო — აგრონომიული და ჰუმანიტარული. თვითვე ამ კლასში პოლიტექნიკური და შრომითი სწავლების საერთო მოთხოვნებთან ერთად, განხრისა და მიმართულების შენაბამისად, შედარებით მეტი დრო დაეთმება მოსწავლის ცოდნის გაღრმავებას შინაგანად მის ბუნებასთან შესატყვის დარგში და ამ გზით იქმნება მდიდარი შესაძლებლობა სათანადოდ მომზადებული კონტინგენტით უმაღლესი სასწავლებლების შევსების, ჩვენი ცხოვრების ყველა სფეროს ნამდვილად კვალიფიციური კადრებით უზრუნველყოფისა და მოსწავლე ახალგაზრდობის ნიჭისა და ტალანტის ყოველმხრივ გაზრდა-განვითარებისათვის.

აღსანიშნავია, რომ საერთოდ მრავალკომპლექტური სწავლების იდეას ჩვენს სინამდვილეში იცავს და მხარს უჭერს რსდსრ პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის წევრი-კორესპონდენტი, პროფ. დ. ლორთქიფანიძე (მხედველობაში გვაქვს მისი წერილი, გამოქვეყნებული „სახალხო განათლებაში“ ამა წლის 26 ნომერის), პროფ. გ. თავიშვილი და სხვ. ყოველივე ეს მტკიცე საფუძველს ქმნის ამ იდეის ხორცშენსისათვის.

2. ამასთან დაკავშირებით სერიოზულ ყურადღებას იმსახურებს კერძოდ ჰუმანიტარული საგნების სწავლების მდგომარეობა. პოლიტექნიკური განათლება კი არ გამოირჩევა, არამედ თავისთავში იერთებს და გულისხმობს ფართო ჰუმანიტარულ განათლებას. „სკოლის გარდაქმნის შედეგად, — მითითებულია თეზისებში, — სრულიადაც არ უნდა შემცირდეს ან შესუსტდეს ჰუმანიტარული განათლება, რომელსაც ფრიად დიდი მნიშვნელობა აქვს მოსწავლეთა კომუნისტური მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბებისათვის“. ამიტომ აქედანვე გადამწყვეტი ბრძოლა უნდა გაგრძელდეს სასწავლო გეგმებში ჰუმანიტარული საგნების ხვედრითი წონის შემცირების, ე. წ. „საშუალო წიგნებთან“ დაბრუნების რაიმე ტენდენციის წინააღმდეგ. ჰუმანიტარული უმაღლესი განათლების მიღების ერთ-ერთი მძლავრი კერა კი, როგორც ცნობილია, პედაგოგიური ინსტიტუტებია, ხოლო უმაღლესი სკოლე-

ბის მთელი სისტემის მომავალი გარდაქმნის გეგმაში შედარებით დიდი ადგილი დაუსწრებელი სწავლების ფორმას აქვს დათმობილი. ამჟამად ჩვენს რესპუბლიკაში მხოლოდ ორ პედაგოგიურ ინსტიტუტთან არსებობს დაუსწრებელი სწავლების განყოფილებები, რომლებიც სათანადო მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის უქონლობის გამო სუსტად ახორციელებენ მათზე დაკისრებულ ამოცანას. დაუსწრებელ სწავლებაში ჩამბული სტუდენტები ოდნავაც არ არიან უზრუნველყოფილი საჭირო სასწავლო მასალებით, მეტოდური მითითებებითა და სახელმძღვანელოებით.

ვფიქრობთ, მომწიფებულია საკითხი თბილისის ა. ს. პუშკინის სახელობის და ქუთაისის ა. წულუკიძის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის თავისი გამოცემლობით, კაბინეტებითა და კათედრებით, რომელთა შორის სპეციალური საგნების (მათ შორის მათემატიკის, ფიზიკის, ქიმიის, ქართული ენისა და ლიტერატურის, რუსული ენისა და ლიტერატურის, ისტორიისა და სხვ.) მეთოდურების კათედრების შექმნას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს. სტუდენტთა პედაგოგიური დისპეციალება ცალკეულ დისციპლინებში შეუძლებელად უნდა იქნას მიჩნეული ასეთი კათედრების არსებობის გარეშე. ამას მოითხოვს თვით ცხოვრება, პროფესიის სპეციფიკა, მომავალი თაობის ფიზიკური, გონებრივი და ესთეტიკური აღზრდის ინტერესები.

აპ. თოფურია.
თბილისის ა. ს. პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის დოცენტი.

„ქსენიკა“, 1958
~ 279
3/11

08 100000 0000000000
B 0000 0000 0000 0000

ghan (L) 30/11/93

02.11.93 30/11/93

30/11/93